

ಶ್ರೀಮಾತೆ

ಮೂಲ ಬಂಗಾಳಿ : ಆಶುತೋಷ್ ಮಿತ್ರ

ಅನುವಾದ : ಸ್ವಾಮಿ ಜ್ಞಾನಯೋಗಾನಂದ

ಭಾಗ ೨೧

ಶ್ರೀಮಾತೆ : ನಾನಾ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ

|| ೪೦ ||

‘ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಥಾಮೃತ’ದ ಯಾವುದೇ ಸಂಪುಟ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಹೊರಬಂದರೂ ಮಾಸ್ಟರ್ ಮಹಾಶಯ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಯವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಭಕ್ತಿಯರ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ಓದಿಸಿ, ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ‘ಉದ್ವೇಗಧನ’ ಬಂದಾಗಲೂ ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

|| ೪೧ ||

ಒಂದು ಸಲ ಒಂದು ಹಾಸ್ಯದ ಪ್ರಸಂಗ ಜರುಗಿತು. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಯವರ ಪೋಟೋ (೧೫ x ೧೨ ಇಂಚು) ಸಾಹೇಬರ ಮನೆ ಯಿಂದ ತಯಾರಾಗಿ ಬಂತು. ಅದು ಹೇಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಲು ಒಂದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಚಾಚಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಣೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತರು. ಅವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಗು ತಡೆಯಲಾಗದೆ ತಡೆದುಕೊಂಡೆ. ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಮರಳಿಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ, “ಆ ಚಿತ್ರಗಳು ಯಾರ ದಮ್ಮಾ?” ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು: “ಏಕೆ-ನನ್ನದು.” ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ನಾನು ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದರು, “ಯಾಕೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ?” ನಾನೆಂದೆ, “ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನೀವು ಹಣೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡರೆಲ್ಲ, ಏಕೆ?” ಅವರೂ ಜೋರಾಗಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ನಗುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಹೇಳಿದರು, “ಅದರ ಒಳಗೂ ತಾಕೂರ್ ಇದ್ದಾರೆ!”

|| ೪೨ ||

ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಒಬ್ಬ ಹಳೆಯ ಶಿಷ್ಯ ಆಜನ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದ. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಜಯರಾಮಬಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬೇಲೂರಿನ ಗಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿನ ನೀಲಾಂಬರ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯನ ಉದ್ಯಾನದ

ಮನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಅವನು ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದು, ತನ್ನ ಗುರುಭಾಯಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೆಡೆ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿದ. ತಾನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕ್ಷಣದ ಉತ್ತೇಜನದಿಂದಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದುದಾಗಿಯೂ, ಅದು ಶಾಲೆಯ ಆಡಳಿತವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಒಂದೆರಡು ಮಂದಿ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಪಾಲಕರ ವರ್ಗದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದೂ ಅವನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ತಾನೇನು ಮಾಡಬೇಕು, ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಯಸಿದ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಹೇಳಿದರು, ತಾನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯನ್ನಾದರೂ ಅವನು ಎದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮದ

ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ಆಲೋಚಿಸದೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬೇಕು; ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು. ಮರುದಿನ ಆತ ಸೂಕ್ತ ವಾದ ರೀತಿ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿ, ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಿದ್ದು, ತಾನು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಪಟತನವಿಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಮುಂದೆಂದೂ ಹೀಗೆ ನಡೆಯದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಾರಾದ ಬಳಿಕ ಆತ ಬೇಲೂರು ಮಠಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ತನ್ನ ಗುರುಭಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ, ಆಲಿಂಗನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೋದ.

|| ೪೩ ||

ಆಗಾಗ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ಭಕ್ತರ ದಾಂಪತ್ಯ ಕಲಹವನ್ನು ಸಂಧಾನ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕವೂ ಬಳಲಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ತುಂಬ ಹಳೆಯ ಭಕ್ತರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರ ನಡುವಿನ ಜಗಳವನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸಂಧಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಾಕೂರರ ದೇಹತ್ಯಾಗವಾದ ನಂತರ ಈ ಭಾರ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಮೇಲೆ ಇತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಆ ಭಕ್ತೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಹೋದಳು. ಅವಳ ಗಂಡ ಬಂದರೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾತೆ ನಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಕಳೆಯಿತು, ಆತ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಎರಡನೇ ಮಗ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಂದಾಗ, ಶ್ರೀಮಾತೆ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಹೇಳಿದರು, ಅವನೊಂದಿಗೆ ಅವನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ದಿನ ಆತ ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಂದ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಅವನನ್ನು ಮೇಲಂತಸ್ತಿಗೆ ಬರಲು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದರು: “ಈಗಲೂ ಈ ಹಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲ ಚಂದ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆಯೇ? (ಹಿರಿಯ ಮಗ) ಮೂರನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಪಾಸ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಇವತ್ತಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸೊಸೆ ಬಂದು, ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಅದನ್ನೇ ಕಲಿಯುತ್ತಾಳೆ! ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಆಗಬಾರದು. ಆಗಲಾರದು ತಾನೆ?” ಇನ್ನು ಹೀಗಾಗದು ಎಂದು ಅವನು ಒಪ್ಪಿ ಹೇಳಿದ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದರು, “ಆಕೆ ಮನೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಅವಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಕಷ್ಟ ನೀಡಬಾರದು. ಅವಳೇನು, ತನಗೋಸ್ಕರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾಳೇನು? ಆದರೂ ಅವಳ ಕೈ ತುಸು ದೊಡ್ಡದು. ಅದರಿಂದ ಏನಾಯಿತು? ಭಕ್ತರ ಸಂಸಾರವೆಲ್ಲವೇ?

ಅವಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.” ಅಂದು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅನಂತರ ಅವರ ಜಗಳವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

|| ೪೪ ||

ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ಚಾದರ್ (ಉತ್ತರೀಯ) ದಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಗೃಹಸ್ಥಭಕ್ತರ ಪ್ರಣಾಮ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಕ್ತರೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಂದು, ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ — ಬಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟ. ಅವನಿಗೆ ಹಲವು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೂ ಅವನು ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಏನೂ ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟ. ಅವನಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಅವನು ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಲಾಯಿತು, ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ ಚಾದರ್‌ನಿಂದ ಆವೃತರಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟಕೊಡುವುದು ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು. ಆಗ ಅವನು ಮಾತನಾಡಿದ: “ಹ! ಕಲ್ಲು ಹೃದಯದ ಮಗಳೆ!” ಆದರೆ ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಳಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಕೇಳಿದರು, ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವನೇ ಎಂದು. ಆಗ ಆತ ಉತ್ತರಿಸಿದ, “ಹ! ಈಗ ಜೀವ ಬಂತು!” ಕೋಣೆಯ ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹೇಳಿದರು; ಅವನೂ ಅಂತೆಯೇ ಮಾಡಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಚಾದರ್ ಕಳಚಿ, ತಮ್ಮ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಭಕ್ತನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದು ಅವನಿಗೆ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ನೀಡಿದರು. ಅಂದು ಅಲ್ಲೇ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಲು ಕೂಡ ಹೇಳಿದರು. ದೀಕ್ಷೆಯ ಬಳಿಕ ಆ ಭಕ್ತ ಕೆಳ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ಬಂದು, ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ; ಯಾರೊಂದಿಗೂ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಮೌನವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದ. ಬಹಳ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಆತ ಬಂದಿದ್ದ, ಅಂದು ಅವನು ತುಂಬ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ. ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಆನಂದದಿಂದ ಒಡನಾಡಿದ.

|| ೪೫ ||

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಘಟನೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಆಸಕ್ತಿಯಿತ್ತೇ, ಅನಾಸಕ್ತಿಯಿತ್ತೇ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಹಲವು ಬಾರಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ; ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಒಂದು ಸಲ ಜಯರಾಮಬಾಟಿಗೆ ಹೋಗಲು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅಲ್ಲಿನ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಕಡುಬಡವಿ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಸೀರೆಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು, ಶ್ರೀಮಾತೆ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ನಾವು ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಖರೀದಿಸಿ, ಉಳಿದ ಆರೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ

ಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಬೇಕೆಂದು, ಅವರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ತಾವು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಐದು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ, ಇಷ್ಟೊಂದನ್ನು ಏಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ನಾವು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಾವು ಕೇಳಿದವು, “ನಿಮ್ಮ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟುಗಳು ಇದ್ದವು, ನೆನಪಿದೆಯೇ?” ಅವರೆಂದರು “ಇಲ್ಲ.” “ಒಟ್ಟಾರೆ ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟುಗಳಿದ್ದವು, ಅದಾದರೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರೆಯೇ?” “ಇಲ್ಲ” ಎಂದರು. “ಹಾಗಾದರೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ, ನಾನೇಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಬೇಕು? ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದಾದರೂ ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ? ಯಾರ ಬಳಿಯಿಂದಾದರೂ ನಾನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಯೇ ನಿಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗೇಕೆ ಕೊಡಲಿ?” ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು.

|| ೪೮ ||

ತನ್ನ ಮಗನ ರೋಗ ವಾಸಿಯಾಗಲು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಪಾದೋದಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಶಿರೋಮಣಿಪುರದಿಂದ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಹೆಂಗಸು ಜಯರಾಮಬಾಳಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಹರೇಂದ್ರನಾಥನ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದು, ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಒಬ್ಬಾಕೆ ಹೆಂಗಸು ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತಂದಿದ್ದಳು. ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾತೆ ತಮ್ಮ ಬಲಗಾಲಿನ ಹೆಬ್ಬರನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದರು. ತಕ್ಷಣವೇ ಅವರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಾಗೆ ಮಾಡದಂತೆ ತಡೆದು ಆ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಹೇಳಿದ: “ನೋಡಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ, ಅಥವಾ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ — ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಪಾದತೊಳೆದ ನೀರು ಮಾತ್ರ ನಿನಗೆ ಸಿಗದು.” ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಭವ ಕೂಡ ಇದ್ದರು, ಅವರೂ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ ಹೇಳಿದರು, “ಬೇಡಮ್ಮಾ, ಕೊಡಬೇಡಿ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನೀವು ವಾತ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅನಾರೋಗ್ಯವುಂಟಾದೀತು. ಕರ್ತಾಭಜರು ಹೀಗೆ ಹೆಬ್ಬರನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.” ಶ್ರೀಮಾತೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಆ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಹೇಳಿದರು, “ನೀನೇಕೆಮ್ಮಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ ಬರಬಾರದಾಗಿತ್ತು? ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ನಿನಗಿದು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅವರು ಒಪ್ಪದೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗು, ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಮಂದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರ ಬಳಿಗಾದರೂ ಹೋಗಿ, ಅವರಿಂದ ಪಡೆದುಕೋ — ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಿನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ.”

ಇನ್ನೊಂದು ಬಾರಿ ವಿಷ್ಣುಪುರದಲ್ಲಿ ಹುಳಗಳ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಭತ್ತವೊಂದರಲ್ಲಿ ಶರೀರವೆಲ್ಲ ಬಿಳಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಒಬ್ಬಾತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ಶ್ರೀಮಾತೆಯರ ಪಾದಗಳ ಧೂಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಕೊಂಡುಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು ಅವನ ಉದ್ದೇಶ. ಅವನನ್ನು ತಡೆದು, ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಾಗದು ಎಂದಾಗ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು: “ಈ ನನ್ನ ಮಗು ಅದನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಿಡಲಾರ, ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳು, ಮಗೂ. ನೀನು ಹೋಗು, ಮೃಣ್ಮಯಿಯ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಸಲ್ಲಿಸು. ರೋಗ ವಾಸಿಯಾದೀತು.”

|| ೪೯ ||

ಜಯರಾಮಬಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾವಂದಿರ ಬಳಿ ಒಬ್ಬ ಗೊಲ್ಲನಿದ್ದ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವನು ಕತ್ತಲಾದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ಬೆತ್ತವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ‘ಹಾಪು’ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ. ದನಿಯೆತ್ತಿ, “ಅಮ್ಮಾ, ಮದ್ದೆ ಮಾಡಿಲ್ಲಲ್ಲ” ಎಂದೆಲ್ಲ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಒಂದು ದಿನ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದರು, “ಈಗ ನೀನು ‘ಮದುವೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ’ ಅನ್ನುತ್ತೀಯಾ. ಮದುವೆಯ ಸುಖ ಏನಂತೆ ಅಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾದೀತು” ಎಂದರು. ನಮ್ಮತ್ತ ತಿರುಗಿ ಅವರು ಕೇಳಿದರು, “ಠಾಕೂರರ ಈ ಮಾತು ನೆನಪಿದೆ ತಾನೆ?” ನಾನೆಂದೆ, “ಹೌದಮ್ಮಾ. ಠಾಕೂರರ ಅಣ್ಣನಾದರೋ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಬಲ್ಲರು, ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿ ಅವರ ಕಚ್ಚೆಯ ಗಂಟನ್ನು ಹಿಡಿದು ದರದರನೆ ಎಳೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾಳೆ. ಆತ ಎರೆಹುಳುವಿನಂತೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.” ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ಹೌದು, ಅದೇ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ” ಎಂದರು.

|| ೫೦ ||

ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಾದ ನಂತರ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಒಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಾಲೆಯನ್ನು ತರಲು ಹೋದರು. ಆ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಅವರ ಶಿಷ್ಯಂದಿರು ಎರಡು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ೧೦೮ ಮಣಿಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು, ಕೆಲವರು ೫೪ ಮಣಿಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಪೋಣಿಸಿ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಬಳಿಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಗಾ ಜಲದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸಿ, ಶ್ರೀಗಂಧದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ, ಠಾಕೂರರ (ಭಾವಚಿತ್ರದ) ಪಾದಪದ್ಮಗಳಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ತಾವೇ ಜಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಪ-ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿ, ಯಾರಾದರೂ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋದರೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸ್ಮರಣ-ಮನನ ಮಾಡಲು ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯ

ವಾಗದಿದ್ದರೆ, ದಿನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಕು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಸಾಧಾರಣ ನಿಯಮವಲ್ಲ ; ಅರ್ಹತೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರ ಭೇದಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಿಶೇಷತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

|| ೫೦ ||

(ವೃದ್ಧ) ಗೋಪಾಲ-ದಾದಾ ಅವರ ದೇಹತ್ಯಾಗವಾದ ನಂತರ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯಿತು. ನಾನು ಕೇಳಿದೆ: “ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ‘ಅವ ತಾಂ ಕಪಾಲಮೋಚನ’ ಅಂತ. ಒಂದೆಡೆ ಕಪಾಲ(ದ ಬರಹ) ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅತ್ತ ಅವತಾರಪುರುಷ ಒಂದು ಸಲ ಕೈಯಿಂದ (ಆ ಬರಹವನ್ನು) ಒರೆಸಿ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ಮಾಡ ಬಲ್ಲ. ನೀವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲೀರಾ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಯೂ ಇದ್ದೀರಾ?” ತೇಲುಮಾತುಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಮರೆ ಮಾಚಲು ಮಾಡಿದ ಯತ್ನವೆಲ್ಲ ವೃಥಾವಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು: “ತಾಕೂಂ ಯಾವುದನ್ನೂ ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಲು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಜನ ನಾಟಕವನ್ನೇ ನೋಡಬಯಸುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಜಗಾಯ್-ಮಾಧಾಯ್ ಅವರಂತೆ ಭಕ್ತರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ಗಿರೀಶ್ ಬಾಬುವಿನಂಥ ಭಕ್ತರು ಯಾರು? ಅವರು ಆ ಭಾವದಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನೋಡಿಲ್ಲವೆ, ದೀಪದ ಹುಳಗಳು ಬೆಳಕಿನ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಹಾರಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲೇ ಒಂದಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ.” “ಅಂದರೆ ನೀವು ಏನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅಂದರೆ, ಅವರೆಲ್ಲ ಅವತಾರ ದೊಂದಿಗೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತಾರೆ; ಥಿಯೇಟರಿನ ಪಾತ್ರಗಳಂತೆ ಅಭಿನಯ ಮಾಡಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ - ಎಂದೆ?” “ಹೌದಪ್ಪಾ, ಅದು ಹಾಗೇ.” “ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯರ ದೆಸೆಯೇನು?” “ತಾಕೂರರ ಮಾತನ್ನು ಓದ ಲಿಲ್ಲವೆ? ಹೊಟ್ಟೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾದರೆ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ನಗು, ಆಟವಾಡು, ನರ್ತಿಸು, ಅಳು, ಏನೇ ಮಾಡು - ಹೊಟ್ಟೆ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಿದೆ - ಜುಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ?” “ಹಾಗಾದರೆ ನಮಗೇನೂ ಚಿಂತೆ ಬೇಡವೆ?” “ಬೇಡ, ಮಗೂ ಬೇಡ. ನಿಮಗಿನ್ನೇಕೆ ಚಿಂತೆ? ತಾಕೂರರು ನಿಮ್ಮ ಭಾರ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆತನೋ ಈತನೋ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೇನು?” “ಅದು ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತಮ್ಮ.” “ನೀನೇ ನೋಡುವೆ.”

|| ೫೧ ||

ಮಹಾಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ ಬೆಳಗಿನಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಬಿಡುವಿಲ್ಲ. ಸ್ತ್ರೀ ಹಾಗೂ ಪುರುಷ ಭಕ್ತರು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಲು, ಕೆಲವರು ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೇ ನಡೆಯುತ್ತ, ಗಂಟೆ ಒಂಬತ್ತು ಬಾರಿಸಿತು. ಆಗ ಅವರು,

“ಇನ್ನೀಗ ಬರಲು ಬಿಡಬೇಡ, ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿರಿಸಿ ಬಿಡು. ನಾನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿಲ್ಲ” ಎಂದರು. ಹಾಗೆಂದ ಅವರು, ಬಚ್ಚಲುಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಕೆಳಂತಸ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಾತ್ರ ನಿಂತಿದ್ದ. ಆತ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಶಿಷ್ಯ - ಕಾಳೀಪದ ವಂದೋಪಾಧ್ಯಾಯ (ಅಧ್ಯಾಪಕ ಗಂಗಾಧರ ವಂದ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಮಗ) ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೂಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವರೆಂದರು, “ಅವನು ಒಬ್ಬನೇ ತಾನೆ? ಅವನನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಬಂದು ಎಲ್ಲ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಲು ಹೇಳು.” ಕಾಳೀಪದನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗತಾನೇ ಅರಳಿದ ತಾವರೆ ಹಾಗೂ ಕೆಂಪು ದಾಸವಾಳ ಹೂಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಶ್ರೀಮಾತೆ ಆನಂದ ಗೊಂಡು, ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ, “ಅಬ್ಬಾ! ಎಷ್ಟೊಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ ಹೂಗಳು! ಸ್ವಲ್ಪ ನನಗೂ ಕೊಡು - ತಾಕೂರರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಮಹಾಷ್ಟಮಿ” ಎಂದರು. ಕಾಳೀಪದ ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ನಕ್ಕು, “ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಡ. ನೀನು ಮತ್ತೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವೆ” ಎಂದರು. ಹೀಗೆಂದು, ಕೆಲವು ಹೂಗಳನ್ನು ಒಯ್ದು, ತಾಕೂರರ ಪೂಜೆಗೆ ಹೂವಿನ ಪಾತ್ರೆ ಯಲ್ಲಿಟ್ಟರು, ತಾವೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಉಳಿದವನ್ನು ಕಾಳೀಪದ ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಅವನಿಗೆ, “ಕೆಳ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೋ. ಪೂಜೆ ಮುಗಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು.

|| ೫೨ ||

ಬೇಲೂರು ಮಠದಿಂದ (ವೃದ್ಧ) ಗೋಪಾಲ್-ದಾದಾ ಒಂದು ದಿನ ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಲು ಬಂದರು. ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತ, ಶ್ರೀಮಾತೆ ಯವರ ಕಾಲಿನ ವಾತ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ಅದು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ವಾಸಿಯಾಗದು. ನನ್ನ ಜೊತೆಗೇ ಸಾಧಿಯಾಗಿದೆ. ನೀನು ಹೇಗಿದ್ದೀಯಾ?” ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಗೋಪಾಲ್ ದಾದಾ, “ನನಗೂ ವಾತದಿಂದ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಕ್ಕಳು ಯಾರೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬೇಲೂರು ಮಠದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೋ, ಅಷ್ಟು ತರಕಾರಿ, ಗಿಡ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ - ಬದನೆ, ಬಾಳೆ ಕಾಯಿ ಎಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹೆಚ್ಚೇನೂ ತರಕಾರಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಡುನಡುವೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ.” ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹೇಳಿದರು, “ಹೌದು ಮಗೂ. ನೀನು ಹಳೇಕಾಲದ ಮಂದಿ. ನಿನಗೆ ಇನ್ನು ಹುಡುಗರ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಬೇಲೂರು ಮಠವಂತೂ ಒಂದು ಸಂಸಾರ — ಊಟ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಅದೆಲ್ಲ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು? ಆದ ಕಾರಣ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರು.” (ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)